

# GEBOUWENBELEIDSPLAN GOEDE HERDER PAROCHIE

“ Niet alles wat telt, kan geteld worden. En niet alles wat geteld kan worden, telt”

Albert Einstein

# Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1.....	4
Inleiding.....	4
Hoofdstuk 2.....	5
Vitaliteit locatie Emmen.....	5
Hoofdstuk 3.....	5
Terugblik in de geschiedenis .....	5
Hoofdstuk 4.....	6
Pastorale – liturgische gegevens van de locaties. ....	6
Algemeen.....	6
De situatie op dit moment per locatie.....	6
Locatie Pauluskerk.....	6
Locatie St. Franciscus .....	8
Locatie OLV Onbevlekt Ontvangen Erica .....	10
Heilige Gerardus Majella te Barger Oosterveld .....	12
Hoofdstuk 5.....	14
Gegevens in het kader van de vitaliteit van de locaties.....	14
Algemeen.....	14
Bevindingen per locatie.....	14
Locatie Pauluskerk.....	14
Locatie St. Franciscus .....	15
Locatie OLV Onbevlekt Ontvangen Erica .....	15
Heilige Gerardus Majella te Barger Oosterveld .....	15
Hoofdstuk 6.....	16
Algemene gegevens m.b.t. de financiële positie van de locaties .....	16

Algemeen.....	16
Bevindingen per Locatie.....	17
Locatie Pauluskerk.....	17
Locatie St Franciscus .....	19
Locatie OLV Onbevlekt Ontvangen Erica .....	20
Heilige Gerardus Majella te Barger Oosterveld .....	22
Hoofdstuk 7.....	23
Algemene gegevens m.b.t. de gebouwen van de locatie .....	23
Algemeen.....	23
Bevindingen per locatie.....	24
Locatie Pauluskerk.....	24
Locatie St. Franciscus .....	25
Locatie OLV Onbevlekt Ontvangen Erica .....	25
Locatie Heilige Gerardus Majella te Barger Oosterveld .....	26
Hoofdstuk 8.....	27
Bouwkundige gegevens per gebouw van de locatie .....	27
Algemeen.....	27
Bevindingen per locatie.....	27
Pauluskerk .....	27
Locatie St. Franciscus .....	28
Locatie OLV Onbevlekt Ontvangen Erica. ....	28
Heilige Gerardus Majella te Barger Oosterveld .....	29
Hoofdstuk 9.....	31
Conclusies, suggesties en aanbeveling.....	31
Uitgangspunten .....	31

Hoofdstuk 10.....	33
Conclusies en suggesties per locatie: .....	33
Pauluskerk .....	33
Locatie St. Franciscus .....	34
Locatie OLV Onbevlekt Ontvangen Erica .....	35
Heilige Gerardus Majella te Barger Oosterveld .....	36
Hoofdstuk 11.....	37
Eindconclusies/Aanbevelingen/Adviezen met betrekking tot het gebouwenbeheer .....	37
Bijlagen.....	39

# Hoofdstuk 1

## Inleiding

De commissie Gebouwenbeleid is midden januari 2022 geïnstalleerd. De commissie heeft van het parochiebestuur van de Goede Herder Parochie de opdracht gekregen, om op basis van de Notitie Gebouwenbeleid Bisdom Groningen-Leeuwarden de vitaliteit van de parochie voor het parochiebestuur in beeld te brengen in verband met de te maken keuzes voor de aanwezige gebouwen op de vier locaties die onder de parochie vallen. Deze informatie maakt het mogelijk voor het parochiebestuur om beleidskeuzes te kunnen maken met betrekking tot de kerkgebouwen en andere( parochiële) gebouwen.

De commissie bestaat uit;

Arvid Lange, Johan Wijnands, Hans Peter en Joop Einhaus.

De vicevoorzitter van het parochiebestuur, de heer René Wouters, fungeert namens het parochiebestuur als aanspreekpunt en leverancier van het nodige cijfermateriaal en statistische gegevens voor de commissie.

Het bestuur heeft de werkgroep de opdracht verstrekt, om op basis van het te plegen onderzoek een aantal realistische scenario's en varianten op te stellen, waarbij kerksluiting niet op voorhand uit te sluiten valt.

Om zo goed mogelijk aan de opdracht te kunnen voldoen, heeft de commissie besloten om haar werkzaamheden op te delen per locatie en ter zake conclusies en aanbevelingen te formuleren. Na de inventarisatie van de vier locaties zal dit leiden tot een finale overkoepelende en eensluidende aanbeveling voor het parochiebestuur.

Als leidraad voor het onderzoek heeft de commissie onder andere gebruik gemaakt van de Notitie Gebouwenbeleid Bisdom Groningen-Leeuwarden, input van de locatieraden, meerjaren onderhoudsplannen van de locaties, begrotingen, Kaski gegevens, de sociale kaart van de Goede Herder Parochie, Handreiking religieus erfgoed, etc.

Bij het inventarisatieproces heeft de commissie zich terdege gerealiseerd, dat de gebouwen veelal een grote religieuze- en emotionele waarde vertegenwoordigen voor de parochiegemeenschap, ongeacht of hierbij sprake is van een gebouw met een monumentale status. Het is voor de gemeenschap een plek van verbondenheid en samenkomst, waar informatie wordt uitgewisseld, men elkaar ondersteunt en lief en leed met elkaar deelt.

Ook heeft de commissie zich gerealiseerd, dat een kerk belangrijk kan zijn voor de identiteit van een wijk of dorp en op dat punt een overstijgende waarde heeft richting de burgerlijke gemeente, waar respectvol mee moet worden omgegaan. Eventuele planwijzigingen dienen dan ook in goed overleg met de burgerlijke gemeente vorm gegeven te worden.

## Hoofdstuk 2

### Vitaliteit locatie Emmen.

Het onderzoek bevat overeenkomstig de Notitie Gebouwenbeleid Bisdom Groningen – Leeuwarden, bijlage D, Overzicht van te inventariseren gegevens, onder meer de volgende thema's: Pastorale-liturgische gegevens. Deze gegevens worden nader uitgewerkt in de hoofdstukken 4 t/m 8.

- Pastorale-liturgische gegevens;
- Gegevens in het kader van vitaliteit;
- Algemene gegevens m.b.t. financiële toestand van de locatie
- Algemene gegevens met betrekking tot de gebouwen.
- Bouwkundige gegevens per gebouw.

## Hoofdstuk 3

### Terugblik in de geschiedenis

Bij een opdracht om een onderzoek te doen naar de toekomst, wordt het door de commissie van belang geacht, om kennis te hebben van het verleden. Al was het maar omdat je van de geschiedenis altijd kunt leren.

Naar aanleiding van het in 2011 opgestelde beleidsplan Kwetsbaar en Hoopvol zijn in de afgelopen jaren in het Bisdom Groningen – Leeuwarden nagenoeg alle parochies gefuseerd tot grotere eenheden. Zo ook De Goede Herder Parochie. Deze parochie is per 1 januari 2015 ontstaan uit vier zelfstandige parochies te weten:

- A. Heilige Pauluskerk te Emmen
- B. Heilige Franciscus van Assisie te Emmerschans
- C. O.L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen te Erica
- D. Heilige Gerardus Majella te Barger Oosterveld

Genoemde parochies werkten tot 31 december 2014 samen in het Inter Parochieel Overleg Emmen (IPE). Voor wat betreft de parochiële geschiedenis (bijlage) en de sociale kaart van de Goede Herder Parochie (bijlage) moge korthedshalve naar deze bijlagen worden verwezen.

## Hoofdstuk 4

### Pastorale – liturgische gegevens van de locaties.

#### **Algemeen**

De pastorale- en liturgische gegevens dienen naar de mening van de commissie te worden gezien in samenhang met de overige locaties. De pastoor is verantwoordelijk voor de pastorale zorg, voorzitter van het parochiebestuur, de heiligingstaak en verkondigingstaak en hij geeft leiding aan het pastorale team.

De pastorale taak is verdeeld onder de pastoraalwerker en de pastoor. De liturgiegroep is in handen van vrijwilligers en stelt de liederen voor die in de dienst worden gezongen. Daarnaast voert zij diverse andere taken uit. Daarbij denken aan bloemenwerkgroep, lectorsgroep, collectanten, koor acolieten groep. Deze groepen werken vrij autonoom, maar te allen tijde heeft het pastorale team het laatste woord.

De Goede Herder Parochie kent, op basis van Kaski-cijfers, op dit moment 8.960 parochianen en 5.992 huishoudens. Per locatie wordt nader aangegeven welk deel van de parochianen en huishoudens daar onder vallen.

Ten aanzien van de overgelegde tel- en vrijwilligersgegevens is gebruik gemaakt van de gegevens zoals deze door de locaties zijn aangeleverd. Hierbij zij opgemerkt, dat er geen eensluidende registratie wordt bijgehouden en daardoor interpretatie verschillen kunnen ontstaan die van invloed zijn op de aangeleverde aantallen. Gedacht dient hierbij te worden aan afrondingen en dubbeltellingen, etc. Ook heeft de commissie van alle locatiebesturen vernomen, dat Corona grote invloed heeft gehad op het kerkbezoek. Dit wordt door hen op een reductie van ten minste 50% geschat. Tenslotte heeft de commissie moeten vaststellen, dat de privacy wetgeving (AVG) consequenties heeft voor het pastoraalwerk en beperkend werkt voor de uitvoering daarvan.

### De situatie op dit moment per locatie

#### **Locatie Pauluskerk**

Liturgie:

Er vinden wekelijks eucharistie-, woord- en communievieringen plaats. Gemiddeld worden de eucharistievieringen door ca. 60 personen bezocht. De woord- en communievieringen door ca 40 personen en de door-de-weekse avondvieringen door 20 personen.

Organisatie:

De Pauluskerk kent een eigen locatieraad. Deze bestaat uit 4 personen. In de locatie zijn 131 vrijwilligers actief. Deze bemensen in totaliteit 29 werkgroepen. Ten aanzien van de vrijwilligers zij opgemerkt, dat deze in twee jaar tijd is teruggelopen met 20 personen, waar geen aanwas tegenover staat.

Het werkgebied:

Dit omvat ruwweg Emmen centrum, Angelslo, Bargeres, Rietlanden, Delflanden, Parc Sandur, Sleen, Noord Sleen, 't Haantje, Odoornerveen, Schoonoord, De Kiel, Benneveld, Meppen, Aalden, Valthe, Odoorn, Exloo, Weerdinge, Erm, Achterste Erm, Diphooorn, Holsloot, Wezup en Wezuperbrug. In dit gebied wonen ca. 47.000 mensen. Hiervan staan 4747 ingeschreven als parochiaan bij de Pauluslocatie. De locatie kent 3345 huishoudens.

Kerkhof:

De locatie beschikt niet over een eigen kerkhof.

Jeugd en jongeren:

Een maal per maand zijn er kinderwoorddiensten. Deze wordt door 3 moeders verzorgd. Aan de dienst nemen gemiddeld 5 tot 8 kinderen deel. Aan de dienst wordt publiciteit gegeven in het parochieblad. Op dit moment zijn er 5 misdienaars/acolieten. De locatie kent geen kinder-tienerkoor.

Catechese:

De catechese wordt op parochieel niveau aangepakt. Er is geen locatie aanbod. Ieder jaar wordt de cursus: "Katholiek zo gek nog niet" aangeboden. In de tweede helft van 2022 wordt wederom de kindercatechese gestart. Door de corona is het moeilijk om hierover aantallen deelnemers te geven.

Werkgroepen Diaconie.

De V.O.M.-groep is een parochiële werkgroep voor Diaconie. De VOM-groep verzorgt o.a. de Vastenactie, de Vredesweek, de Wereldmissiedag, en de Adventsactie.

Sam's kledingactie. Op de parkeerplaats naast de kerk bevinden zich containers waar gedragen kleding en schoeisel worden ingezameld. Met de opbrengsten worden projecten van Cordaid ondersteund.

Voedselbank "de helpende hand". In de kerk staan manden voor bijdragen aan de voedselbank. Het is een samenwerkingsverband met de Protestantse Gemeente Ichthus in Emmermeer. Deze kerkelijke gemeente is ook uitgiftepunt voor de voedselbank.

Missionaire activiteiten:

Er worden geloofscursussen aangeboden via het pastorale team. De Mariakapel in de kerk is dagelijks geopend. Vanaf augustus wordt iedere dinsdagavond een eucharistieviering in de Engelse taal worden gehouden

Caritatieve activiteiten:

Het ziekenbezoek wordt verzorgd door de werkgroep zieken en ouderen.



Relevante ontwikkelingen bij de burgerlijke gemeente en andere christelijke kerkgemeenschappen in de buurt:

De locatie is betrokken bij Dabar, de Raad van Kerken en een gezamenlijke viering met de Ichthus kerk. Dabar is een interkerkelijk diaconaal samenwerkingsverband in Emmen en houdt zich bezig met o.a. mantelzorg, vluchtelingen, armoedebeleid etc. Ook verzorgt de locatie de inzameling van winterkleding voor Opstee. Deze kleding is ten behoeve van zwervers en daklozen. Ook wordt, indien nodig, in de Schiphorst onderdak geboden aan asielzoekers en daklozen.

Culturele activiteiten:

Gestreefd wordt naar 1 activiteit per jaar. Gedacht moet hierbij worden aan een orgelconcert, meedoen aan de openmonumentendag of een poppenspel over de apostel Paulus. Ook wordt er een toonstelling van een kunstenaar georganiseerd, om ook iets te betekenen c.q. mee te doen aan de seculiere samenleving

Gebruik kerk en overige ruimten voor andere dan liturgische doeleinden.

De kerk, pastorie en sacristie worden enkel voor de liturgie gebruikt. Het drieluik en de garage worden gebruikt voor het secretariaat, vergaderingen, koren, uitvaart, bloemen werkgroep, redactie parochieblad en incidentele activiteiten.

De Schiphorst 8 wordt door de locatie gebruikt voor koffiedrinken, communicacatechese, ouderavond communicanten, de tuingroep, contact middag ten behoeve van senioren. Daarnaast vinden er allerlei activiteiten plaats waar naast parochianen ook buurtgenoten bij betrokken zijn.

### **Locatie St. Franciscus**

Liturgie:

Er vinden wekelijks eucharistie-, woord- en communievieringen plaats. Gemiddeld worden de eucharistievieringen door ca 41 personen bezocht en de woord- en communievieringen door ca 31 personen. Iedere dinsdagmorgen is er een eucharistieviering. Gemiddeld wordt deze door 15 personen bezocht. Na afloop van de viering wordt er koffiegedronken.

Organisatie:

De St. Franciscuskerk kent een eigen locatieraad. Deze bestaat uit 4 personen. In de locatie zijn 48 vrijwilligers actief. Deze bemensen in totaliteit 18 werkgroepen. Ten aanzien van de vrijwilligers zij opgemerkt, dat deze in twee jaar tijd is teruggelopen met 25 personen, waar geen aanwas tegenover staat.

Het werkgebied:

Dit omvat ruwweg Emmerschans, Emmerhout. Weerdinge, Nieuw-Weerdinge en Emmer-Erfscheidenveen. In dit gebied wonen ca. 14.160 mensen. Hiervan staan 917 personen ingeschreven als parochiaan bij de St. Franciscuslocatie. De locatie kent 613 huishoudens.

Kerkhof:

De locatie beschikt niet over een eigen kerkhof.

Jeugd en jongeren:

Er zijn geen kinderwoorddiensten. Tijdens de Franciscusviering en met kerst wordt getracht delen van de viering door de kinderen te laten invullen. Op dit moment zijn er 3 misdienaars/acolieten. De locatie kent geen kinder- tienerkoor.

Catechese:

De catechese wordt op parochieel niveau aangepakt. Er is geen locatie aanbod. Ieder jaar wordt de cursus: "Katholiek zo gek nog niet" aangeboden. In de tweede helft van 2022 wordt wederom de kindercatechese gestart. Door de corona is het moeilijk om hierover aantallen deelnemers te geven.

Werkgroepen Diaconie.

De V.O.M.-groep is een parochiële werkgroep voor Diaconie. De VOM-groep verzorgt o.a. de Vastenactie, de Vredesweek, de Wereldmissiedag, en de Adventsactie.

Missionaire activiteiten:

Er worden geloofscursussen aangeboden via het pastorale team. De kerk is geopend tijdens de secretariaatsuren en op verzoek.

Caritatieve activiteiten:

Dit wordt verzorgd door de PCI. Het ziekenbezoek wordt verzorgd door de werkgroep zieken en ouderen.

Relevante ontwikkelingen bij de burgerlijke gemeente en andere christelijke kerkgemeenschappen in de buurt:

De locatie heeft de nodig contacten met de PKN gemeente Emmerhout. Schuldhulp verlening en armoedebeleid worden op parochieel niveau verzorgd. De locatie volgt deze lijn.

Culturele activiteiten:

Er zijn geen culturele activiteiten.

Gebruik kerk en overige ruimten voor andere dan liturgische doeleinden.

De kerk, pastorie en sacristie worden enkel voor de liturgie gebruikt. De bij ruimte wordt o.a. gebruikt door de KBO en voor andere kerkelijke activiteiten. Met de omgeving wordt gesproken om hierin ook buurtactiviteiten te organiseren. Ter zake zijn nog geen bindende afspraken gemaakt.

## **Locatie OLV Onbevlekt Ontvangen Erica**

### Liturgie:

Er vinden wekelijks eucharistie-, woord- en communievieringen plaats. Gemiddeld worden de eucharistievieringen door ca 60 personen bezocht en de woord- en communievieringen door ca 40 personen. Op de eerste vrijdag van de maand en elke maandagavond om 19.00 uur vindt er een eucharistieviering plaats.

### Organisatie:

De OLV Onbevlekt Ontvangen kent een eigen locatieraad. Deze bestaat uit 7 personen. In de locatie zijn 70 vrijwilligers actief. Deze bemensen in totaliteit 15 werkgroepen. Ten aanzien van de vrijwilligers zijn opgemerkt, dat deze in twee jaar tijd is teruggelopen met 15 personen, waar geen aanwas tegenover staat. De terugloop betrof met name koorleden.

### Het werkgebied:

Dit omvat ruwweg Erica, Nieuw Amsterdam, Veenoord, Barger Erfscheidenveen, De Rietlanden, Marokko, Oranjedorp. In dit gebied wonen ca. 23.000 mensen. Hiervan staan 1.825 personen ingeschreven als parochiaan bij de OLV Onbevlekt Ontvangen locatie. De locatie kent 1.220 huishoudens.

### Kerkhof:

De locatie beschikt over een eigen kerkhof. Het beheer van het kerkhof is ondergebracht in de Stichting R.K. Kerkhof Erica.

### Jeugd en jongeren:

Er zijn geen kinderwoorddiensten. Op dit moment kent de locatie een misdienaars en heeft geen acolieten. De locatie kent geen kinder- tienerkoor. De locatie staat niet met kinderen en jongeren tot 30 jaar in contact. De locatie had afgelopen jaar 8 communicanten.

De locatie onderhoudt warme banden met de scoutinggroep. Deze groep maakt gebruik van het kerkelijk terrein en het Jozefgebouw en de blokhut in het "Kerkbos". Voor de processie op 15 augustus assisteert de scouting door onder andere het opzetten van de overkapping voor de blaaskapel "De Volharding".

### Catechese:

De catechese wordt op parochieel niveau aangepakt. Er is geen locatie aanbod. Ieder jaar wordt de cursus: "Katholiek zo gek nog niet" aangeboden. In de tweede helft van 2022 wordt wederom de kindercatechese gestart. Door de corona is het moeilijk om hierover aantallen deelnemers te geven.

#### Werkgroepen Diaconie:

De V.O.M.–groep is een parochiële werkgroep voor Diaconie .De VOM-groep verzorgt o.a. de Vastenactie, de Vredesweek, de Wereldmissiedag, en de Adventsactie. Bij deze activiteiten worden de wijkcontactpersonen ingeschakeld.

Sam's kledingactie. Op de parkeerplaats naast de kerk bevinden zich containers waar gedragen kleding en schoeisel worden ingezameld. Met de opbrengsten worden projecten van Cordaid ondersteund.

#### Missionaire activiteiten:

Er worden geloofscursussen aangeboden via het pastorale team. De kerk is geopend tijdens de secretariaatsuren en op verzoek. De naast de kerk gelegen Mariakapel is dagelijks geopend en wordt gemiddeld door 40 personen per week bezocht

#### Caritatieve activiteiten:

Het ziekenbezoek wordt verzorgd door de werkgroep zieken en ouderen en wijkcontactpersonen in hun wijk. Op verzoek geschiedt dit door de pastoor of pastoraal werkster.

#### Relevante ontwikkelingen bij de burgerlijke gemeente en andere christelijke kerkgemeenschappen in de buurt:

De locatie heeft in het kader van de gebedsweek in januari een gezamenlijke viering met de PKN kerk. Tijdens de “kom in de kas dagen”, wordt eveneens een gezamenlijke viering, “kerk in de kas”, georganiseerd. De PKN gemeente is eveneens in verandering. PKN-locaties in de omliggende dorpen maken gebruik van de dominee in Erica.

#### Culturele activiteiten:

In de kerk werd pre-corona een paar keer per jaar een concert of een korenmiddag georganiseerd. Op dit moment is dit niet aan de orde. Wel staat de kerk open voor allerlei overige dorpsactiviteiten, zoals de dorpsquiz en snertwandeltocht. Alsdan maken ca 200 personen kennis met het kerkgebouw, haar geschiedenis, doelstelling en betekenis voor de katholieke gemeenschap.

#### Gebruik kerk en overige ruimten voor anders dan liturgische doeleinden:

De kerk en sacristie worden, behoudens een concert of korenmiddag, enkel voor de liturgie gebruikt. De bij ruimte wordt o.a. gebruikt door de KBO en voor andere kerkelijke activiteiten. Het KVG maakt de eerste vrijdag van de maand gebruik van deze ruimte. Voor corona werd elke tweede zondag van de maand, na de viering, de ruimte gebruikt om koffie te drinken.

## **Heilige Gerardus Majella te Barger Oosterveld**

### Liturgie:

Er vinden wekelijks eucharistie-, woord- en communievieringen plaats. Gemiddeld worden de eucharistievieringen door ca 40 personen bezocht en de woord- en communievieringen door ca 30 personen. Iedere woensdagavond is er een eucharistieviering. Gemiddeld worden deze door 15 personen bezocht.

### Organisatie:

De Heilige Gerardus Majella kent, behoudens gebouwen beheer, geen eigen locatieraad meer. In de locatie zijn, behoudens de bosgroep, 5 vrijwilligers actief. Ondanks herhaalde oproepen om als vrijwilliger aan te treden, heeft dit tot nu toe geen resultaat geboekt. Het gebrek aan kosters t.b.v. onder andere uitvaarten wordt als zeer nijpend ervaren.

### Het werkgebied:

Dit omvat ruwweg Barger Oosterveld en Klazienaveen Noord. In dit gebied wonen ongeveer 3.350 personen. Hiervan staan 1.474 ingeschreven als parochiaan bij de Heilige Gerardus Majella locatie. De locatie kent 814 huishoudens.

### Kerkhof:

De locatie beschikt over een eigen kerkhof. Het beheer van het kerkhof vindt plaats door een parochiaan van de St Franciscuslocatie.

### Jeugd en jongeren:

Er zijn geen kinderwoorddiensten. Kinderen zetten geen luister bij aan de processie. Op dit moment zijn er 3 misdienaars, geen acolieten en kosters. De locatie kent geen kindertienerkoor. Wel vinden er vier schoolvieringen per jaar plaats. Ook komen tijdens de vastenactie alle klassen van de basisschool naar de kerk. Alle contacten met de school vinden via de pastoor/pastor plaats.

### Catechese:

De catechese wordt op parochieel niveau aangepakt. Er is geen locatie aanbod. Ieder jaar wordt de cursus: "Katholiek zo gek nog niet" aangeboden. In de tweede helft van 2022 wordt wederom de kindercatechese gestart. Door de corona is het moeilijk om hierover aantallen deelnemers te geven.

### Werkgroep Diaconie:

De V.O.M.–groep is een parochiële werkgroep voor Diaconie. De VOM-groep verzorgt o.a. de Vastenactie, de Vredesweek, de Wereldmissiedag, en de Adventsactie

Sam's kledingactie. In de parochiezaal naast de kerk wordt gedragen kleding en schoeisel ingezameld. Met de opbrengsten worden projecten van Cordaid ondersteund.

#### Missionaire activiteiten:

Er worden geloofscursussen aangeboden via het pastorale team. De kerk is alle dagen, behalve donderdags, geopend. Dit levert veel mensen op die een kaarsje aansteken bij Maria.

#### Caritatieve activiteiten:

Dit wordt verzorgd door de PCI.

#### Relevante ontwikkelingen bij de burgerlijke gemeente en andere christelijke kerkgemeenschappen in de buurt:

De locatie heeft geen contacten met derden.

#### Culturele activiteiten:

Er zijn geen culturele activiteiten. Een maal per jaar geeft de Volharding een concert in de kerk. De kerk wordt dan als tegenprestatie voor het spelen op de processie ter beschikking gesteld aan de Volharding. Ook is de kerk op monumentendag voor een ieder toegankelijk.

Gebruik kerk en overige ruimten voor anders dan liturgische doeleinden.

De kerk, pastorie en sacristie worden enkel voor de liturgie gebruikt. De bijruimte, Splitting 143, wordt o.a. gebruikt door het bestuur en secretariaat van de Goede Herder Parochie. De overige ruimte is in gebruik bij de begrafenisvereniging HBS. Bij grote begrafenissen gebruikt de vereniging eveneens de bij de locatie/parochie in gebruik zijnde ruimten om een goede doorstroming van de bezoekers te kunnen waarborgen.

# Hoofdstuk 5

## Gegevens in het kader van de vitaliteit van de locaties

### Algemeen

Om de vitaliteit te kunnen meten, heeft de werkgroep een aantal rapporten, waaronder de Notitie gebouwenbeleid Bisdom Groningen-Leeuwarden, geraadpleegd en op basis hiervan een aantal criteria benoemd, die opgaan voor de vier locaties. Op deze manier kan in de ogen van de commissie op een objectieve wijze de vitaliteit van de locaties worden vergeleken. Uiteraard is hierbij ook gekeken naar de integrale- en nauwe samenhang tussen de in dit rapport uitgewerkte hoofdstukken.

bij onder andere in of andere hoofdstukken is gekeken naar:

- a) Werkdruk pastoraal team;
- b) Inkomsten en uitgaven per locatie op basis van normatief begroten (hoofdstuk 6);
- c) In- en uitstroom van het aantal parochianen per locatie;
- d) Het werven van vrijwilligers voor de diverse functies en de leeftijd van de vrijwilligers;
- e) financiën
- f) Het vastgoed en toegevoegde waarde ervan, gebruik, onderhoudskosten, isolatiewaarde, huuropbrengsten, etc. (hoofdstukken 7 en 8)

Werkdruk pastoraal team:

Ten aanzien van de werkdruk van het pastorale team blijkt uit ingewonnen informatie dat dit hoog is. Voor de 4 locaties moeten de eucharistievieringen, begrafenissen etc. en alles wat daaruit voortvloeit worden verzorgd. Daarnaast moet ook nog invulling worden gegeven aan boven parochiële activiteiten

## Bevindingen per locatie

### Locatie Pauluskerk

In- en uitstroom parochianen:

Uit bijgevoegd diagram (bijlage) blijkt dat de Pauluslocatie ongeveer 4.747 parochianen kent. Wanneer naar de leeftijdsopbouw van de locatie kijkt, is deze niet meer in evenwicht. Ongeveer 55% van de parochianen is 50 jaar en ouder. Waardoor activiteiten, bemensen werkgroepen en daardoor de vitaliteit van de locatie de komende jaren in het geding kan komen.

Wanneer naar de CBS levensverwachting cijfers wordt gekeken man bijna, 80- en vrouw 83 jaar, dan voldoet op dit moment 21% van de parochianen aan dit criterium. Wanneer onder gelijkblijvende omstandigheden naar 2030 wordt gekeken zal ruim 38% aan dit criterium voldoen. Dit zal uiteraard niet het geval zijn en derhalve kan wel worden geconstateerd dat door sterfte of anderszins er een grote afname van parochianen zal zijn, die niet goedgeemaakt wordt door nieuwe instroom.

## **Locatie St. Franciscus**

In- en uitstroom parochianen:

Uit bijgevoegd diagram (bijlage) blijkt dat de St. Franciscuslocatie ongeveer 917 parochianen heeft. Wanneer er naar de leeftijdsopbouw van de locatie wordt gekeken, is deze niet meer in evenwicht. Ruim 59% van de parochianen is 50 jaar en ouder. Waardoor activiteiten, bemensen werkgroepen en daardoor de vitaliteit van de locatie de komende jaren in het geding kan komen.

Wanneer naar de CBS levensverwachting cijfers wordt gekeken man bijna, 80- en vrouw 83 jaar, dan voldoet op dit moment 23% van de parochianen aan dit criterium. Wanneer onder gelijkblijvende omstandigheden naar 2030 wordt gekeken zal ruim 42% aan dit criterium voldoen. Dit zal uiteraard niet het geval zijn en derhalve kan wel worden geconstateerd dat door sterfte of anderszins er een grote afname van parochianen zal zijn, die niet goedgeemaakt wordt door nieuwe instroom.

## **Locatie OLV Onbevlekt Ontvangen Erica**

In- en uitstroom parochianen:

Uit bijgevoegd diagram(bijlage) blijkt dat de OLV Onbevlekt Ontvangen ongeveer 1.825 parochianen heeft. Wanneer er naar de leeftijdsopbouw van de locatie wordt gekeken, is deze niet meer in evenwicht. Ruim 58% van de parochianen is 50 jaar en ouder. Waardoor activiteiten, bemensen werkgroepen en daardoor de vitaliteit van de locatie de komende jaren in het geding kan komen.

Wanneer naar de CBS levensverwachting cijfers wordt gekeken man bijna, 80- en vrouw 83 jaar, dan voldoet op dit moment 18% van de parochianen aan dit criterium. Wanneer onder gelijkblijvende omstandigheden naar 2030 wordt gekeken zal ruim 37% aan dit criterium voldoen. Dit zal uiteraard niet het geval zijn en derhalve kan wel worden geconstateerd dat door sterfte of anderszins er een grote afname van parochianen zal zijn, die niet goedgeemaakt wordt door nieuwe instroom.

## **Heilige Gerardus Majella te Barger-Oosterveld**

In- en uitstroom parochianen:

Uit bijgevoegd diagram (bijlage) blijkt dat de Gerardus Majella locatie ongeveer 1.471 parochianen heeft. Wanneer er naar de leeftijdsopbouw van de locatie wordt gekeken, is deze niet meer in evenwicht. Ruim 54% van de parochianen is 50 jaar en ouder. Waardoor activiteiten, bemensen werkgroepen en daardoor de vitaliteit van de locatie de komende jaren in het geding kan komen.

Wanneer naar de CBS levensverwachtingcijfers wordt gekeken (bijlage) man bijna 80- en vrouw 83 jaar, dan voldoet op dit moment ongeveer 20% van de parochianen aan dit criterium. Wanneer onder gelijkblijvende omstandigheden naar 2030 wordt gekeken zal ruim 37% aan dit criterium voldoen. Dit zal uiteraard niet het geval zijn en derhalve kan wel worden geconstateerd dat door sterfte of anderszins er een grote afname van parochianen zal zijn, die niet goedgeemaakt wordt door nieuwe instroom.



## Hoofdstuk 6

### Algemene gegevens m.b.t. de financiële positie van de locaties

#### **Algemeen**

De commissie heeft in overleg met de penningmeester van de parochie, per locatie een overzicht van baten en lasten gemaakt. In een gecompriëerd overzicht worden de financiën per locatie weergegeven. Tezamen vormen deze weer de begroting van de parochie. Ten aanzien van de post rente baten/beleggingen kan worden opgemerkt, dat hierin de opbrengsten uit eigen vermogen/beleggingen is opgenomen. In de post, kosten onroerend goed, zijn ook de energie kosten opgenomen. Gelet op de explosief gestegen energieprijzen zal per locatie worden aangegeven welk bedrag hiervoor is geraamd in de lopende begroting en wat geschat wordt waarop dit zal uitkomen bij gelijkblijvend gebruik. De totale energielasten (gas, water en elektra) voor de vier locaties bedroegen voor 2021 € 44.758,00. Uitgaande van de huidige prijzen zal dit bedrag voor 2022 minimaal op het dubbele uitkomen en voor drie locaties tot een negatieve exploitatie leiden. Naar deze kostenpost dient scherp te worden gekeken om als parochie niet financieel in de problemen te komen.

Wel kan worden opgemerkt, dat de gehele parochie vanaf maart 2022 mee doet aan Energie voor Kerken. De Pauluslocatie deed hier in verband met contractuele mogelijkheden al eerder aan mee. De overige locaties nemen hieraan vanaf maart 2022 deel, omdat toen de contracten met Essent afliepen. Kortom de parochie heeft voor 2022 een leverancier voor energie. Dit is Greenchoice.

De personeelslasten bedragen ongeveer € 195.000,00 per jaar. Hierin zijn o.a. het honorarium van de pastoor, pastor, pensioenlasten etc. opgenomen. Deze kosten worden een maal per jaar naar evenredigheid verdeeld over de locaties.

Tenslotte zij nog opgemerkt, dat voor de gehele parochie geldt, dat op de onroerende zaken van de parochie/locaties geen hypotheek zijn gevestigd.

## Bevindingen per Locatie

### Locatie Pauluskerk

De totale lasten van de locatie bedroegen in 2021 op jaarrekening basis € 133.437,-. De inkomsten bedroegen € 137.422,- hetwelk een batig saldo van € 3.985,- opleverde. In de lasten waren € 46.365,- meegenomen ten behoeve van de kosten van het onroerend goed. Dit betekent dat rond de 30% van de lasten als kosten werden toegerekend aan het onroerend goed. Hiermede wordt voldaan aan de 30% norm zoals het door het Bisdom die hanteert in de Notitie gebouwenbeleid Bisdom Groningen-Leeuwarden voor normatief begroten, te weten: 30%.

Resultatenrekening	Jaarrekening	Jaarrekening	Jaarrekening	Jaarrekening	Jaarrekening
Pauluskerk	t/m 4-8-2022	2021	2020	2019	2018
<b>Baten</b>	€	€	€	€	€
Bijdragen Parochianen	74.169	101.352	93.733	88.423	82.235
Opbrengsten verhuur gebouwen	13.095	14.959	26.709	25.730	14.036
Opbrengsten parkeerplaats	20.126	21.101	22.860	29.226	23.629
rente baten	-	10	10	33	78
<b>Totaal baten</b>	<b>107.390</b>	<b>137.422</b>	<b>143.312</b>	<b>143.412</b>	<b>119.978</b>
<b>Lasten</b>					
Kosten onroerend goed	18.198	46.601	42.365	34.473	22.031
Financiële lasten	983	1.689	1.711	1.778	1.525
Persoonskosten	27.620	78.362	71.021	75.479	75.749
Kosten eredienst	2.082	4.143	6.581	6.825	8.186
Kosten pastoraal	261	445	706	4.719	2.621
Verplichte en vrijwillige bijdragen					
Beheerskosten	2.011	2.211	2.104	4.033	1.623
Incidentele lasten/kosten					
begraafplaats	-	-	-	-	-
<b>Totaal lasten</b>	<b>51.155</b>	<b>133.437</b>	<b>124.488</b>	<b>127.307</b>	<b>111.735</b>
<b>Saldo</b>	<b>56.235</b>	<b>3.985</b>	<b>18.824</b>	<b>16.105</b>	<b>8.243</b>

\* Opmerking:

In de begroting 2022 is voor energie (elektra, gas en water) een bedrag van € 15.000,00 voor de kerk, pastorie, Drieluik en Schiphorst opgenomen. Het resultaat van deze post over 2021 bedroeg € 17.811,00. Verwacht mag worden, dat dit bij de huidige energieprijzen ten minste uitkomt op € 35.000,00.

Op de drie spaarrekeningen staat een totaalbedrag van € 291.058,00.

Energie verbruik (gas, water en elektra gespecificeerd) per object:

Pastorie: € 3.985,25;

Schiphorst: € 4.197,08;

Drieluik (secretariaat): € 3.626,43;

Kerk € 7.552,35.

Totaal € 19.361,11 minus teruggave milieubelasting van € 2.000,00 levert een netto last op van € 17.361,11 in 2021 voor de post energie.

Verwacht mag worden, dat bij de huidige energieprijzen voornoemd bedrag voor energie in 2022 ten minste uitkomt op € 35.000,00. Opgemerkt zij, dat een klein deel van de energiekosten terugkomen in verband met de verhuur van de Schiphorst 8a. Hiermede is geen rekening gehouden, omdat dit op basis van de huidige gegevens moeilijk te detecteren is. Deze situaties verdient de nodige aandacht teneinde de kosten op dit punt voor de parochie/locatie beheersbaar te houden.

## Locatie St Franciscus

De totale lasten van de locatie bedroegen in 2021 op jaarrekening basis € 45.162,-. De inkomsten bedroegen € 54.966,- hetwelk een batig saldo van € 9.804,- opleverde. In de lasten waren € 12.203,- meegenomen ten behoeve van de kosten van het onroerend goed. Dit betekent dat ongeveer 27% van de lasten als kosten werden toegerekend aan het onroerend goed. Hiermede wordt ruim voldaan aan de 30% norm, die door het Bisdom wordt gehanteerd in de Notitie gebouwenbeleid Bisdom Groningen-Leeuwarden voor normatief begroten.

Resultatenrekening Franciscuskerk	Jaarrekening t/m 4-8 2022	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2018
<b>Baten</b>	€	€	€	€	€
Bijdragen Parochianen	20.468	49.086	31.330	33.026	41.229
Opbrengsten verhuur gebouwen	2.602	5.880	7.906	7.607	8.032
Rente baten	-	-	-	6	-
<b>Totaal baten</b>	<b>23.070</b>	<b>54.966</b>	<b>39.236</b>	<b>40.639</b>	<b>49.261</b>
<b>Lasten</b>					
Kosten onroerend goed	4.332	12.203	12.171	11.961	14.093
Financiële lasten	262	448	599	542	555
Persoonskosten	15.184	30.011	21.944	26.060	26.967
Kosten erediens	1.376	1.100	2.737	3.038	4.790
Kosten pastoraal	107	92	109	811	4.476
Verplichte en vrijwillige bijdragen	-	11	-	25	-
Beheerskosten	797	1.297	716	1.805	2.289
Incidentele lasten/kosten	-	-	-	-	-
begraafplaats	-	-	-	-	-
<b>Totaal lasten</b>	<b>22.058</b>	<b>45.162</b>	<b>38.276</b>	<b>44.242</b>	<b>53.170</b>
<b>Saldo</b>	<b>1.012</b>	<b>9.804</b>	<b>960</b>	<b>- 3.603</b>	<b>- 3.909</b>

In de begroting 2022 is voor energie (elektra, gas en water) een bedrag van € 7.000,00 voor de kerk en pastorie respectievelijk De Schanswal 4 en 4a opgenomen in de begroting. Het resultaat van deze post over 2021 bedroeg € 6.701,00. Verwacht mag worden, dat dit bij de huidige energieprijzen ten minste uitkomt op € 14.000,00.

Op de spaarrekening staat een bedrag van € 62.956,00

Energie verbruik ( gas, water en elektra gespecificeerd ) per object:

Pastorie; € 3.985,25;

Kerk € 7.552,35.

Opgemerkt zij, dat de energielasten voor de pastorie door de locatie worden betaald. Deze worden doorberekend aan de huurder. Eens per jaar vindt de totale herberekening plaats.

## Locatie OLV Onbevlekt Ontvangen Erica

De totale lasten van de locatie bedroegen in 2021 op jaarrekening basis € 80.987,-. De inkomsten bedroegen € 76.320,- hetwelk een negatief saldo van € 4.667,- opleverde. In de lasten waren € 25.819,- meegenomen ten behoeve van de kosten van het onroerend goed. Dit betekent dat ongeveer 31% van de lasten als kosten werden toegerekend aan het onroerend goed en valt binnen de bandbreedte van de 30% norm, die door het Bisdom wordt gehanteerd in de Notitie gebouwenbeleid Bisdom Groningen-Leeuwarden voor normatief begroten. Voor de goede orde zij m.b.t. het negatief saldo nog opgemerkt, dat de resultaten van de opbrengsten van het kerkhof niet zijn meegenomen, omdat deze in een aparte stichting zijn ondergebracht.

Resultatenrekening OLV Onbevlekt Ontvangen	Jaarrekening t/m 4-8 2022	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2018
<b>Baten</b>	€	€	€	€	€
Bijdragen Parochianen	24.665	56.868	50.910	59.564	62.367
Opbrengsten verhuur gebouwen	7.039	12.296	12.523	12.337	12.152
Rente baten	-	7.156	5.254	24.430	-7.805
<b>Totaal baten</b>	<b>31.704</b>	<b>76.320</b>	<b>68.687</b>	<b>96.331</b>	<b>66.714</b>
<b>Lasten</b>					
Kosten onroerend goed	16.942	25.819	23.362	29.820	48.050
Financiële lasten	409	5.268	5.647	5.062	2.695
Persoonskosten	-	40.266	35.169	54.603	52.660
Kosten eredienst	4.118	6.660	7.140	10.524	12.072
Kosten pastoraal	1.299	1.029	2.175	3.937	3.420
Verplichte en vrijwillige bijdragen	-	-	-	-	-
Beheerskosten	633	1.945	1.554	3.566	3.744
Incidentele lasten/kosten	-	-	-	-	-
begraafplaats	-	-	-	-	-
<b>Totaal lasten</b>	<b>23.401</b>	<b>80.987</b>	<b>75.047</b>	<b>107.512</b>	<b>122.641</b>
<b>Saldo</b>	<b>8.303</b>	<b>- 4.667</b>	<b>- 6.360</b>	<b>- 11.181</b>	<b>- 55.927</b>

In de begroting 2022 is voor energie (elektra, gas en water) een bedrag van € 13.000,00 voor de kerk en pastorie en scoutinggebouw opgenomen in de begroting. Het resultaat van deze post over 2021 bedroeg € 11.384,00.

Verwacht mag worden, dat dit bij de huidige energieprijzen ten minste uitkomt op een bedrag van € 24.000,00.

De BRIM/instandhoudingssubsidie (bijlage) bedraagt € 12.871,00 per jaar is als een voorziening geboekt en niet meegenomen in de exploitatie. Zodra van de subsidie gebruik wordt gemaakt en dit bedrag is goedgekeurd door de subsidieverstrekker, wordt dit bedrag als een opbrengst geboekt.

De locatie beschikt over een beleggingsportefeuille van ca € 300.000,00; afhankelijk van de beurskoersen. Wel moet hierbij nog worden aangetekend, dat de locatie het beheer en de exploitatie van het kerkhof in de Stichting Kerkhof heeft ondergebracht. Het bestuur is qualitate qua vertegenwoordigt in de stichting. De stichting legt jaarlijks verantwoording af aan het parochiebestuur over het gevoerde beleid. De stichting heeft een eigen vermogen van € 188.047,30.

Voorts zij opgemerkt, dat door het achteraf innen van de kerkbijdrage de cashflow en de liquiditeit van de locatie gedurende het loopjaar negatief worden beïnvloed. Om dit te voorkomen is het aan te bevelen om de bijdragen aan het begin van het jaar te gaan innen.

Daarnaast zou de Stichting Kerkhof een indexeerbare erfpachtcanon moeten gaan betalen aan de locatie voor het gebruik van de gronden, hetwelk eveneens het resultaat van de locatie positief zal beïnvloeden

Energie verbruik ( gas, water en elektra gespecificeerd ) per object:

Voor de kerk, pastorie en scoutinggebouw valt dit vanwege de registratie moeilijk te specificeren. Het totale voorschot bedrag per maand voor gas en elektra bedraagt € 1.496,00

Opgemerkt zij, dat een deel van de energiekosten terugkomen in verband met de verhuur van de pastorie en het scoutinggebouw. In de huurcontracten is tevens een deel van de energiekosten opgenomen; verrekening vindt hier achteraf plaats. Echter dit is moeilijk te specificeren, omdat, met name voor de pastorie, hierin ook het secretariaat is ondergebracht en verwarmd wordt door het “pastorie-verwarmingssysteem”. Hetzelfde geldt voor het aan de scouting verhuurde gebouw, omdat hier deels ook gebruik van gemaakt wordt door de “o.a. de bosploeg”. Hiermede is geen rekening gehouden, omdat dit op basis van de huidige gegevens moeilijk te detecteren is. Deze situaties verdienen de nodige aandacht teneinde de kosten op dit punt voor de parochie/locatie beheersbaar te houden.

## Heilige Gerardus Majella te Barger Oosterveld

De totale lasten van de locatie bedroegen in 2021 op jaarrekening basis € 94.307,-. De inkomsten bedroegen € 109.377,- hetwelk een batig saldo van € 15.070,- opleverde. In de lasten waren € 19.377,- meegenomen ten behoeve van de kosten van het onroerend goed. Dit betekent dat ongeveer 20,5% van de lasten als kosten worden toegerekend aan het onroerend goed. Hiermede wordt ruim voldaan aan de 30% norm van max. toe te rekenen kosten aan gebouwen die door het Bisdom wordt gehanteerd in de Notitie gebouwenbeleid Bisdom Groningen-Leeuwarden voor normatief begroten. .

Resultatenrekening Heilige Gerardus Majella	Jaarrekening t/m 4-8 2022	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2018
<b>Baten</b>	€	€	€	€	€
Bijdragen Parochianen	35.231	74.686	71.285	72.682	81.047
Opbrengsten verhuur gebouwen	6.408	12.169	12.532	12.779	12.597
Opbrengst begraafplaats	1.600	13.600	5.850	10.700	11.350
Rente baten	- 36	12	15	16	154
<b>BRIM</b>	<b>8.910</b>	<b>8.910</b>	<b>4.974</b>	<b>4.974</b>	<b>4.974</b>
<b>Totaal baten</b>	<b>52.113</b>	<b>109.377</b>	<b>94.656</b>	<b>101.151</b>	<b>110.122</b>
<b>Lasten</b>					
Kosten onroerend goed	20.248	19.377	32.283	30.262	19.852
Kosten begraafplaats	759	2.934	3.097	7.446	28.070
Financiële lasten	322	702	725	746	770
Persoonskosten	20.000	57.768	44.850	49.398	40.449
Kosten eredienst	3.649	9.454	5.559	8.245	7.691
Kosten pastoraal	1.039	483	483	2.789	3.240
Verplichte en vrijwillige bijdragen	-	-	-	-	-
Beheerskosten	1.924	3.589	4.028	4.010	3.723
Incidentele lasten/kosten begraafplaats	-	-	-	-	-
<b>Totaal lasten</b>	<b>47.941</b>	<b>94.307</b>	<b>91.025</b>	<b>102.896</b>	<b>103.795</b>
<b>Saldo</b>	<b>4.172</b>	<b>15.070</b>	<b>3.631</b>	<b>- 1.745</b>	<b>6.327</b>

In de begroting 2022 is voor energie (elektra, gas en water) een bedrag van € 9.000,00 voor de kerk en pastorie opgenomen. Resultaat van deze post over 2021 bedroeg € 8862,00. Verwacht mag worden, dat dit bij de huidige energieprijzen ten minste uitkomt op € 8.000,00.

Ten aanzien van de BRIM/instandhoudingssubsidie, (bijlage) zij opgemerkt, dat € 8.910,00 als een opbrengst is geboekt. Feitelijk zou deze als reservering moeten worden geboekt, omdat hierdoor een vertekend beeld van het resultaat ontstaat.

Het eigen vermogen van de locatie bedraagt € 160.031,00. In dit bedrag worden ook de gelden verantwoord voor de ruiming van de graven het kerkhof. Hierdoor ontstaat een vertekend beeld hoe groot het vrije eigen vermogen werkelijk is, omdat de toekomstige verplichtingen niet zijn benoemd. De voorziening grafrechten/onderhoud begraafplaats is vanaf 2018 € 8.815,00 gegroeid naar € 9.805,00

Energie verbruik ( gas, water en elektra gespecificeerd ) per object kan niet nader worden gespecificeerd.

Opgemerkt zij, dat een deel van de energiekosten terugkomen in verband met de verhuur van de pastorie en een deel van het bijgebouw, Splitting 143, aan de begrafenisvereniging. Hiermede is geen rekening gehouden, omdat dit op basis van de huidige gegevens moeilijk te detecteren is.



# Hoofdstuk 7

## Algemene gegevens m.b.t. de gebouwen van de locatie

### **Algemeen**

#### Benaderingswijze van de commissie

Primair in het denken van de van de commissie staat, dat niet de kerkgebouwen, maar de levende gemeenschappen die samenkomen in de kerkgebouwen, de belangrijkste uitgangspunten vormen, waar het katholieke geloof in Emmen en Erica om draait. Kerkgebouwen hebben daarbij een faciliterende functie. Dit laat echter onverlet dat kerkgebouwen in hun uiterlijk, vormgeving en inrichting zichtbare tekenen zijn van de aanwezigheid van ons geloof in onze gemeenschap. Daarnaast zijn kerkgebouwen voor vele mensen een tastbare herinnering aan bijzondere gebeurtenissen in hun leven: de zondagse kerkgang, doop, eerste communie, vormsel, huwelijk, de uitvaart van dierbaren etc. Het kerkgebouw is een plek waar vreugde en verdriet samenkomen in het grotere verhaal van God met mensen.

Om tot een juiste beoordeling van de onroerende zaken te kunnen komen, realiseert de commissie zich, dat hierbij alle ter zake dienende gegevens in hun onderlinge verband moeten worden bezien. Van belang bij dit wegingsproces is, vitaliteit van de locatie, gebruik van de onroerende zaak, huuropbrengsten, staat van onderhoud, eventueel verplichte toekomstige investeringen om te kunnen voldoen aan allerlei wettelijke eisen en maatregelen. Om tot een aanbeveling te kunnen komen, worden eerst op locatie niveau aanbevelingen en suggesties gedaan. Zodra alle locaties in beeld zijn gebracht, zal een weging van al de onroerende zaken op parochieel niveau plaats hebben. Dit kan leiden tot andere mogelijk hardere keuzes/aanbevelingen dan die op locatieniveau zijn gemaakt. Dit, omdat overstijgende belangen voor de onroerende zaken op parochieel niveau anders kunnen liggen dan dit het geval is op lokaal niveau. Op dat moment zal eveneens ook de link met de begroting van De Goede Herder Parochie moeten worden gemaakt.

# Bevindingen per locatie

## Locatie Pauluskerk

### Gebouwen Pauluslocatie:

- a. Kerk: H. Paulus, Meerstraat 2, 7815 XG TJ Emmen (*provinciaal monument*)
  - Kadastraal bekend gemeente Emmen, sectie C nummer 9952.
- b. Pastorie: Meerstraat 4 7815 XG Emmen (*provinciaal monument*) ter beschikking pastoor.
  - Kadastraal bekend gemeente Emmen, sectie C nummer 9952.
  - De WOZ-waarde voor de pastorie bedraagt € 320.000,-
- c. Drieluik Weerdingerstraat 33, 7815 SC Emmen.
  - Kadastraal bekend gemeente Emmen, sectie C nummer 9952 (zie bijlage kadaster).
  - De WOZ-waarde voor het Drieluik bedraagt € 103.000,-

De totale grootte van dit kadastrale perceel bedraagt 5.123 m<sup>2</sup>. Van dit perceel is ca 1.170m<sup>2</sup> afgescheiden t.b.v. een parkeerplaats voor betaald parkeren.

- d. Schiphorst: Meerstraat 8 en 8a 7815 XG Emmen.
  - Kadastraal bekend gemeente Emmen, sectie C nummer 9951. De totale grootte van dit perceel bedraagt 1.703 m<sup>2</sup>. De WOZ-waarde voor dit pand bedraagt € 231.000
- e. Vlaspit: Slenerbrink 272, 7812 HD Emmen.
  - Kadastraal bekend Gemeente Emmen, sectie W, nummer 1326 groot 389m<sup>2</sup>.
  - WOZ-waarde hiervan is € 90.000,- (zie bijlagen kadaster)

### Opbrengst gebouwen:

- A. Schiphorst Meerstraat 8a verhuurd. Opbrengst:
  - 2022 € 600,- p/mnd;
  - 2023 € 700,- p/mnd;
  - 2024 € 800,- p/mnd; excl. energiekosten
- B. Schiphorst Meerstraat 8 parochiezaal (eigen gebruik)

Op basis van de geldende huur voor het pand Schiphorst 8a, zou het totale pand Schiphorst 8 en 8a op basis van de huidige marktwaarde en kennis tussen de € 200.000,00 en € 230.000,00 waard zijn

Parkeerplaats Meerstraat betaald parkeren opbrengst ca. € 21.000,- /jaar
- C. Vlaspit: Slenerbrink 272, 7812HD verhuurd opbrengst per maand: € 1.100,- excl. energiekosten. Op basis van de huidige huuropbrengsten zou dit pand ca. € 200.000,- waard zijn.
- D. Het Drieluik kent geen opbrengsten. Het wordt door de locatie gebruikt als administratie- en vergaderruimte.

## **Locatie St. Franciscus**

Gebouwen St Franciscuslocatie:

- a. Kerk: St. Franciscus, De Schanswal 2, 7823TJ Emmen.
  - Kadastraal bekend gemeente Emmen, sectie L nummer 4750. en perceel sectie L nummer 4749 (zie bijlage kadaster)
- b. Pastorie: De Schanswal 4, 7823 TJ Emmen.
  - Kadastraal bekend gemeente Emmen, sectie L nummer 4750. (zie bijlage kadaster)
  - De WOZ-waarde voor de pastorie bedraagt € 289.000,00
  
  - De totale grootte van beide kadastrale percelen bedraagt 4.213 m2.

Opbrengst gebouwen:

- A. De Schanswal 4, pastorie, is verhuurd;  
Opbrengst:
  - 2022 € 490- p/mnd, excl. Energiekosten.
- B. De Schanswal 4, kerk;
  - Verhuur bij ruimte kerk tegen € 40 per dagdeel.

## **Locatie OLV Onbevlekt Ontvangen Erica**

Gebouwen OLV Onbevlekt Ontvangen:

- a. Kerk en Mariakapel OLV Onbevlekt Ontvangen Kerkweg 122, 7887 BJ Erica.
  - Kadastraal bekend gemeente Emmen, sectie AG nummer 1785 groot 20.925 m2
- b. Pastorie: Kerkweg 122, 7887 BJ Erica.
  - Kadastraal bekend gemeente Emmen, sectie AG nummer 1785 (zie bijlage kadaster)
  - De WOZ-waarde voor de pastorie bedraagt € 378.000,00
- c. Bospad sectie AG nummer 1784 groot 2.560 m2 (zie bijlage kadaster)
- d. Kerkhof sectie AG nummer 1783 groot 8.040 m2 (zie bijlage kadaster).
  - De totale grootte van de drie kadastrale percelen bedraagt 31.525

m2. Opbrengst gebouwen:

- A. Kerkweg 122, (pastorie) is verhuurd; Opbrengst:
  - 2022 € 914,00 p/mnd;  
Dit is deels incl. € 184,00 energiekosten. Op jaarbasis vindt de definitieve verrekening plaats.
- B. Kerkweg 122, kerk;
  - Verhuur bij ruimte kerk bedraagt € 40 per dagdeel.
  - Verhuur gebouw aan de scouting € 525 per kwartaal. In de huur is een voorschot voor de energiekosten opgenomen. Definitieve verrekening vindt aan het einde van het jaar plaats.

## Locatie Heilige Gerardus Majella te Barger Oosterveld

Gebouwen Heilige Gerardus Majella locatie:

- a. Kerk: Heilige Gerardus Majella Splitting 142, 7826 CT Barger Oosterveld
  - Kadastraal bekend gemeente Emmen, sectie F, nummer 8868 (zie bijlage kadaster)
- b. Pastorie: Splitting 142, 7826 CT Barger Oosterveld.
  - Kadastraal bekend gemeente Emmen, sectie F nummer 8868 (zie bijlage kadaster)
  - De WOZ-waarde voor de pastorie bedraagt € 205.000,00.
- c. Woning Splitting 144, 7826 CT Barger Oosterveld,
  - Kadastraal bekend gemeente Emmen, sectie F, nummer 8868
  - De WOZ-waarde voor de woning Splitting 144 bedraagt € 203.000,00.
- d. Gebouw locatie secretariaat.
  - De totale grootte van kadasterperceel sectie F nummer 8868 bedraagt 28.078 m2.
- e. Voormalige kleuterschool: Splitting 143, 7826 CT Barger Oosterveld
  - Kadastraal bekend gemeente Emmen, sectie F, nummer 12180. De totale grootte van dit perceel bedraagt 1.310m2
- f. Voormalige aula: Bargerweg 58, 7826 BP Barger Oosterveld.
  - Kadastraal bekend gemeente Emmen sectie F, nummer 8867. De totale grootte van dit perceel bedraagt 390m2 (zie bijlage kadaster).

Opbrengst gebouwen:

- A. Kerk Splitting 142
  - Verhuur bij ruimte kerk tegen € 40 per dagdeel.
- B. Pastorie is Splitting 142 is verhuurd
  - Opbrengst € 550,00 p/mnd, excl. energie.
- C. Woning Splitting 144, is verhuurd.
  - opbrengst € 511,54 p/ maand excl. energie.
- D. Parochiezaal Splitting 143(voormalige kleuterschool)
  - Deels in eigen gebruik als parochiezaal en centraal secretariaat Goed Herder Parochie. Het andere deel van dit gebouw is verhuurd aan de begrafenisvereniging HBS.
  - De opbrengst van deze verhuur bedraagt € 454,00 per jaar.
- E. Gebouw waarin het secretariaat van de locatie is ondergebracht.
- F. De voormalige aula op het kerkhof, is in gebruik als opslagruimte van materialen ten behoeve van de jaarlijkse Gerardusprocessie. Beide gebouwen kennen geen huuropbrengsten.

# Hoofdstuk 8

## Bouwkundige gegevens per gebouw van de locatie

### Algemeen

Als input/leidraad voor het inventariseren van de gebouwen van de locaties heeft de commissie gebruik gemaakt van het meerjaren onderhoudsplan, zoals dat voor de vier locaties is opgemaakt door het adviesbureau Van der Plas b.v. te Groningen. Daarnaast zijn per locatie gebouwen aanwezig, die niet zijn meegenomen in het meerjaren onderhoudsplan. Deze gebouwen zijn uiteraard wel door de commissie op hun merites bezien. Voor alle gebouwen is gekeken naar de wettelijke energie-eisen, die in 2023 aan gebouwen zullen worden gesteld. Voor de verhuurde panden geldt, dat deze in 2023 moeten gaan voldoen aan de strengere isolatie en energie-eisen. Hierbij zij het volgende opgemerkt. Een energielabel is niet nodig voor gebouwen voor religieuze activiteiten of vallen onder de Erfgoedwet of volgens een provinciale of gemeentelijke monumentenverordening. Korthedshalve mag worden verwezen naar de site <https://www.rvo.nl/onderwerpen/wetten-regels/energielabel-c-kantoren>.

Kerken hoeven zelf geen energielabel zie:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/energielabel-woningen-en-gebouwen/vraag-en-antwoord/wanneer-is-het-energielabel-voor-woningen-verplicht>

Voor alle kerken geldt, dat zij goed toegankelijk zijn voor minder validen en rolstoelen. overal is een toilet/invalidentoilet aanwezig.

## Bevindingen per locatie

### Pauluskerk

Input is o.a. het meerjaren onderhoudsplan voor de locatie Emmen voor de periode 2023-2032, in opdracht van het Bisdom Groningen-Leeuwarden, opgesteld door adviesbureau Van der Plas b.v. te Groningen. In dit meerjaren onderhoudsplan zijn De Vlaspit en De Schiphorst 8 en 8a niet opgenomen.

Als commissie hebben wij, in overleg met de commissie gebouwen van de locatie, Schiphorst 8, het Drieluik en de Vlaspit visueel geïnspecteerd. Hierbij is per gebouw een aantal gebreken geconstateerd.

De Schiphorst is destijds als kleuterschool gebouwd en was een onderdeel van de R.K. basisschool die voor een aantal jaren terug is geamoveerd. Voor de Schiphorst 8 en 8a geldt, dat het gebouw qua isolatie niet voldoet aan de huidige en vooral niet aan de toekomstige eisen. Nummer 8, verhuurd, heeft dubbele beglazing maar geen isolatie van dak, muren en vloeren. Voor de Schiphorst 8a geldt dit eveneens maar daarnaast heeft het zelfs geen dubbele beglazing. T.a.v. het installatiewerk en de centrale verwarming moet worden vastgesteld dat deze gedateerd zijn en eendaags aan vervanging toe zijn. Dakisolatie aanbrengen zou betekenen dat het complete dak (inclusief het gedeelte gedekt met pannen) zou moeten worden vervangen.

De Vlaspit is in bouwtechnisch opzicht in een redelijke staat. Een aantal kozijnen is verrot. In het kader van de verhuur is hierover afgesproken, dat deze door huurder worden gerepareerd. Ook voor dit gebouw geldt, dat de Cv-installatie eerdaags aan vervanging toe is. Het gebouw kent wel dak- en glasisolatie maar geen spouw- en vloerisolatie.

Voor de verhuurde panden waarin geen religieuze activiteiten plaatsvinden geldt, dat deze in 2023 moeten gaan voldoen aan de strengere isolatie- en energie-eisen. De commissie is van mening, dat in zijn algemeenheid ook gebouwen van de kerk, die gebruikt worden ten behoeve van de administratie, vergaderen en andere ondersteunende kerkelijke activiteiten, aan deze eisen zouden moeten voldoen.

Op basis van de wettelijke energie-eisen, is het van belang om te weten wat de functie van een gebouw is. Is het gebouw voor eigen gebruik of is het verhuurd en wat is het toekomstperspectief. Voor de Pauluskerk en de pastorie kan worden gesteld, dat een energielabel NIET verplicht is, omdat deze vallen onder religieuze activiteiten, dan wel een provinciaal monument zijn. Voor de Vlaspit moet wel worden meegenomen, dat, zolang dit gebouw verhuurd wordt voor religieuze activiteiten het waarschijnlijk vrijgesteld is van de energielabel-verplichting. Wanneer het gebouw niet meer voor religieuze activiteiten wordt verhuurd, dan zijn direct de energielabel bepalingen erop van toepassing. Voor de Schiphorst 8 en 8a is de religieuze uitzondering waarschijnlijk niet van toepassing, omdat deze deels verhuurd wordt als kantoorruimte (8a) en (8) in gebruik zijn ten behoeve van activiteiten, die slechts deels zijn aan te merken als religieuze activiteit. Er dient dan ook ernstig rekening mee te moeten worden gehouden, dat binnen afzienbare tijd vergaande verplichte investeringen moeten worden gedaan om deze gebouwen te kunnen blijven verhuren c.q. voor eigen gebruik in stand te kunnen houden. Hiermede is in de begroting geen rekening gehouden.

### **Locatie St. Franciscus**

Input is o.a. het meerjaren onderhoudsplan voor de locatie Emmen voor de periode 2012-2021, in opdracht van het Bisdom Groningen-Leeuwarden, opgesteld door adviesbureau Van der Plas b.v. te Groningen.

Als commissie hebben wij de gebouwen van de locatie bekeken. Voor de St. Franciscuskerk en de pastorie kan worden gesteld, dat een energielabel NIET verplicht is voor de kerk, omdat deze valt onder religieuze activiteiten. Voor de pastorie geldt dit niet, omdat deze in de private sfeer verhuurd wordt en derhalve niet voor kerkelijke doeleinden wordt gebruikt. Ten aanzien van dit gebouw geldt, dat deze geheel geïsoleerd is en aan de daaraan te stellen eisen voldoet.

De locatie keent geen andere gebouwen dan de kerk en de pastorie. Beide gebouwen bevinden zich in een goede staat van onderhoud.

### **Locatie OLV Onbevlekt Ontvangen Erica.**

Input is o.a. het meerjaren onderhoudsplan voor de locatie Erica voor de periode 2023-2032, in opdracht van het Bisdom Groningen-Leeuwarden, opgesteld door adviesbureau Van der Plas b.v. te Groningen.

Op basis van deze gegevens is het van belang om te weten wat de functie van een gebouw is. Is het gebouw voor eigen gebruik of is het verhuurd en wat is het toekomstperspectief. Voor de OLV Onbevlekt Ontvangen en de pastorie kan worden gesteld, dat een energielabel NIET verplicht is voor de kerk, omdat deze valt onder religieuze activiteiten. Voor de pastorie geldt dit niet, omdat deze in de private sfeer verhuurd wordt en derhalve niet voor kerkelijke doeleinden wordt gebruikt. Er dient dan ook ernstig rekening mee te moeten worden gehouden, dat binnen afzienbare tijd vergaande verplichte investeringen moeten worden gedaan om dit gebouw te kunnen blijven verhuren. Hiermede is in de begroting geen rekening gehouden. Hetzelfde geldt voor het aan de scouting verhuurde gebouwen.

De kerk heeft de status van rijksmonument. Om deze op goede wijze te kunnen onderhouden is door het rijk voor de jaren 2022 t/m 2027 een instandhoudingssubsidie van € 85.790,00 beschikbaar gesteld. Per jaar betekent dit € 12.868,00. Dit bedrag wordt conform de subsidie-richtlijnen ingezet en verantwoord (bijlage). Het onderhoud aan de pastorie, Mariakapel en overige gebouwen dient uit eigen middelen te worden voorzien.

De commissie heeft voor vastgesteld, dat geen isolerende- en energiebesparende maatregelen zijn getroffen aan de pastorie. Dit zal op grond van de huidige wet- en regelgeving eerdaags moeten geschieden.

Het scouting gebouw achter de kerk is voorzien van zonnepanelen door de scouting. Dit gebouw wordt voor een klein gedeelte gebruikt door de "bosploeg". De blokhut en overige gebouwen zijn in gebruik bij de scouting voor activiteiten en opslag van materialen.

### **Heilige Gerardus Majella te Barger Oosterveld**

Input is o.a. het meerjaren onderhoudsplan voor de locatie Emmen voor de periode 2023-2032, in opdracht van het Bisdom Groningen-Leeuwarden, opgesteld door adviesbureau Van der Plas b.v. te Groningen.

Op basis van deze gegevens is het van belang om te weten wat de functie van een gebouw is. Is het gebouw voor eigen gebruik of is het verhuurd en wat is het toekomstperspectief. Voor de Heilige Gerardus Majella kerk en de pastorie kan worden gesteld, dat een energielabel NIET verplicht is voor de kerk, omdat deze valt onder religieuze activiteiten. Voor de pastorie, Splitting 142, geldt dit niet, omdat deze in de private sfeer verhuurd wordt en derhalve niet voor kerkelijke doeleinden wordt gebruikt. Er dient dan ook ernstig rekening mee te moeten worden gehouden, dat binnen afzienbare tijd vergaande verplichte investeringen moeten worden gedaan om dit gebouw te kunnen blijven verhuren. Hiermede is in de begroting geen rekening gehouden.

De Kerk heeft de status van rijksmonument. Om deze op een goede wijze te kunnen onderhouden is door het rijk voor de jaren 2021 t/m 2026 een BRIM/instandhoudingssubsidie van € 59.400,00 beschikbaar gesteld ofwel € 8.910 per jaar (bijlage).

De pastorie heeft geen monumentale status. Evenmin geldt dit voor de overige gebouwen van de locatie te weten:

De verhuurde woning Splitting 144 en de voormalige kleuterschool Splitting 143. In dit gebouw is de parochiezaal, centrale administratie van de Goede Herder Parochie ondergebracht. Het overige deel van het pand is verhuurd aan de begrafenisvereniging HBS. Daarnaast kent de locatie nog een gebouw waar het secretariaat van de locatie in is ondergebracht.

De voormalige aula op het kerkhof, is in gebruik als opslagruimte ten behoeve van de jaarlijkse Gerardusprocessie.

De commissie heeft met betrekking tot de verhuurde woning Splitting 144 geconstateerd, dat sprake is van een slecht geïsoleerde woning, die tevens achterstallig onderhoud kent. Energiebesparende maatregelen ter zake zullen op korte termijn moeten worden genomen.

Met betrekking tot het pand Splitting 143, heeft de commissie vastgesteld, dat sprake is van een slecht geïsoleerd gebouw, dat het nodige achterstallig onderhoud kent. Ook het afgesloten huurcontract met de begrafenisvereniging HBS roept de nodige vragen op.



# Hoofdstuk 9

## Conclusies, suggesties en aanbeveling.

### **Uitgangspunten**

De commissie heeft overeenkomstig de opdracht en met in achtneming van de Notitie Gebouwenbeleid van het Bisdom alle gebouwen van de Goede Herder Parochie geïnventariseerd. Om tot een advies te kunnen komen, heeft zij hierbij in de eerste plaats gekeken naar de kerkgebouwen, vervolgens de pastorieën en daarna de overige gebouwen en onroerende zaken. Om het advies te kunnen staven, heeft zij onderstaande uitgangspunten benoemd en gehanteerd, die voor alle vier de locaties opgaan. Dit teneinde een zo objectief mogelijk advies met betrekking tot de gebouwen te kunnen geven. Tevens heeft zij hierbij naar het huidige aantal kerkgangers per locatie gekeken en hierbij de demografische ontwikkeling van de locaties voor de komende jaren in ogenschouw genomen en eveneens gekeken naar het aantal dopelingen, communicantjes, vormelingen en het aantal vrijwilligers. Dit laat een zorgelijk beeld zien, waarbij sluiting van een of meer locaties in de komende tijd/jaren, onafwendbaar zal zijn.

Voor alle gebouwen geldt hierbij:

- In hoeverre zijn gebouwen nodig voor de gemeenschap, is het een kerngebouw of ondersteunend;
- Kan een gebouw gemist worden zonder afbreuk te doen aan het functioneren van de gemeenschap;
- Wat zijn de kosten/baten oftewel de toegevoegde waarde voor de geloofsgemeenschap van het gebouw;
- Toekomstverwachting, wettelijke inrichtingseisen, voor een gebouw.
- Voor verhuurde gebouwen geldt dat deze bij een eventuele verkoop, leeg en vrij van huur moeten worden opgeleverd.

Voor de kerken zijn dit:

- vitaliteit van de locatie;
- regionale spreiding;
- financiën, legaten en erfstellingen;
- demografische ontwikkeling;
- onderhoudstoestand;
- rolstoeltoegankelijkheid en idem toiletvoorzieningen;
- monumentale status;
- cultuurhistorisch waardevol en beeldbepalend;
- parkeergelegenheid;
- herbestemming;

### Pastorieën;

- Nog in gebruik door priester of pastoraalwerker;
- Monumentale status;
- Zelfstandig object; kan het separaat van de kerkgebouw worden verkocht/verhuurd;
- Verhuur- verkoopbaar, of eigen gebruik en effect op de exploitatie van de locatie c.q. de parochie;
- Aanpassingen om te voldoen aan de energie-eisen;
- Mogelijkheid tot ombouw in appartementen;
- voldoet pand aan de daaraan te stellen energie-eisen

### Overige gebouwen en onroerende zaken.

- Staat van onderhoud;
- Nut en noodzaak van het gebouw;
- In eigen gebruik of verhuurd;
- Voldoet pand aan de daaraan te stellen energie-eisen;
- Toegevoegde waarde ten opzichte van de exploitatie van de locatie c.q. de parochie;
- Kerkhof.

### Herbestemming.

Hierbij staat het behoud van het kerkgebouw en de religieuze functie voorop. Om de religieuze functie te kunnen behouden, is voor medegebruik gekeken naar passende maatschappelijke- en of commerciële functies. Uiteraard speelt bij herbestemming:

- Respect monumentale waarde;
- Leent het gebouw zich voor herbestemming;
- Is het duurzaam;
- Levert de herbestemming zoveel geld op dat de instandhouding van de kerk gewaarborgd is;
- Kan de herbestemming gerealiseerd worden, zonder in juridisch conflict te raken met eerder verkregen legaten en schenkingen;

# Hoofdstuk 10

## Conclusies en suggesties per locatie:

### **Pauluskerk**

#### Conclusie

De Vitaliteit van de locatie kan op dit moment nog goed genoemd worden. Echter wanneer naar de leeftijden van de vrijwilligers, de aanwas er van, de kerkelijke instroom, kerkbezoek en naar de demografische ontwikkelingen voor de komende 10 jaren wordt gekeken, moet worden vastgesteld dat dit binnen een paar jaar een zeer zorgelijk beeld oplevert voor de vitaliteit van de locatie.

#### Suggesties

Bezien of de Schiphorst 8 en 8a, inclusief de parkeerplaats kan worden ingebracht in een mogelijk te ontwikkelen project. Alsdan is het niet nodig om te investeren om vanaf 2023 te kunnen voldoen aan verplichte energiemaatregelen en cv.-installatie om deze panden verhuurbaar te houden. De eventueel gederfde inkomsten terugkrijgen door nieuw verhuurbaar vastgoed in een nieuwe ontwikkeling terug te krijgen.

Na beëindiging/opzegging van het huurcontract van de Schiphorst 8a het amoveren van de Schiphorst 8 en 8a en de vrije oppervlakte van 1.710 m<sup>2</sup> bij de parkeerplaats aantrekken. Op basis van de huidige parkeertarieven zou een opbrengst van € 36.000,- per jaar realiseerbaar kunnen zijn. Voor de gehele parkeerplaats zou dit neerkomen op ruim € 60.000,- per jaar. Hiervoor is echter wel een forse investering nodig.

Voor beide aanbevelingen geldt, dat bezien dient te worden, welk project in de tijd het meest rendabel is voor de locatie/parochie zowel qua financiën en als inzet van vrijwilligers om het project te leiden.

Het Drieluik zodanig aanpassen aan de eisen des tijds dat alle kerkelijke activiteiten, zo ook die van de Schiphorst, hierin ondergebracht kunnen worden en, indien nodig, op termijn als woning verhuurd kan worden.

De pastorie renoveren en isoleren, waarbij gebruik gemaakt zou moeten worden van de subsidies die hiervoor beschikbaar zijn voor provinciale monumenten.

Bezien of de Vlaspit kan worden omgebouwd tot een kleinschalig appartementencomplex. Wanneer dit mogelijk blijkt te zijn, na afloop van het huurcontract hierover een beslissing nemen.

Kijken naar de huurcontracten en de wijze waarop wordt verhuurd. Zodanig aanpassen, dat er geen onduidelijkheden kunnen ontstaan over de interpretatie van het contract

In de kerk een glazen scheidingswand aanbrengen, waardoor het energieverbruik verlaagd kan worden en de kerk ook gebruikt kan worden als ontmoetingsruimte na de kerkdienst en andere activiteiten die o.a. nu in de Schiphorst 8 worden gehouden.

Het inrichten van een columbarium in een gedeelte van de kerk.

De Vlaspit verkopen en het geld aanwenden voor de renovatie van de pastorie, het Drieluik en het amoveren van de Schiphorst en het vrijkomende terrein van de Schiphorst inrichten als parkeerplaats.

Bezien of de locatie gebruik kan maken van de twee RK begraafplaatsen, waarover de parochie beschikt.

Alleen de kerk en de pastorie behouden en de rest van het perceel iom gemeente afstoten of her ontwikkelen.

### **Locatie St. Franciscus**

#### Conclusie

De Vitaliteit van de locatie kan op dit moment nog goed genoemd worden. Echter wanneer naar de leeftijden van de vrijwilligers, de aanwas er van, de kerkelijke instroom, kerkbezoek en naar de demografische ontwikkelingen voor de komende 10 jaren wordt gekeken, moet worden vastgesteld dat dit binnen een paar jaar een zeer zorgelijk beeld oplevert voor de vitaliteit van deze locatie.

De kerk en pastorie zijn zeer goed onderhouden, hebben geen monumentale status en zijn ingeklemd door vrijstaande woningen.

De locatie ligt tussen de Pauluslocatie en de Gerardus Majella locatie en zou als een “overloop locatie” kunnen worden aangemerkt.

De locatie biedt mogelijkheden voor her ontwikkeling.

#### Suggesties

Locatie opdelen tussen de Pauluslocatie en de Gerardus Majella locatie.

Onderzoeken of het gebouw op termijn geheel of gedeeltelijk ingezet kan worden ten behoeve van de zorg of andere gepaste dagopvang dan wel permanent kan worden ingericht als leefgemeenschap voor jongeren en ouderen.

Kerkgebouw amoveren en een woningbouwproject op het terrein realiseren.

Bezien of de kerk op termijn aan de eredienst kan worden onttrokken.

## **Locatie OLV Onbevlekt Ontvangen Erica**

### Conclusie

De vitaliteit van de locatie, de financiële-, bouwkundige situatie en regionale spreiding geven aanleiding om de monumentale kerk open te houden. Bovendien vormt de naast de kerk gelegen Mariakapel een markant aanloop- en bezinningspunt voor parochianen en niet parochianen. Een plek waar zij, vanuit de individuele samenleving, hun gevoelens en spirituele toewijding kwijt kunnen. Een waardevolle aanvulling voor de geloofsgemeenschap.

### Suggesties

De exploitatie van de locatie dient op korte termijn te worden herzien, om tot een sluitende exploitatie te komen en te houden. Alle geldstromen binnen de locatie, zullen hierbij in oenschouw moeten worden genomen.

Gebouwen in gebruik bij de scouting verkopen aan de scouting, waarbij de ondergrond in erfpacht wordt gegeven., met opneming van diverse voorwaarden en passende- en jaarlijks indexeerbare erfpachtcanon.

Met de Stichting Kerkhof een jaarlijks indexeerbare erfpachtcanon overeenkomen voor het gebruik van de ondergrond van het kerkhof en de toegangsweg.

Administratie uit de pastorie halen en elders in het gebouw onderbrengen.

Pastorie los koppelen van de kerk en verhuren c.q. onder voorwaarden verkopen. Bij verhuur zullen diverse energiebesparende maatregelen moeten worden getroffen. Dit zal de nodige investeringen vergen.

Kijken naar het aanbrengen van zonnepanelen en IR-verwarming in de kerk.

Bezien of de kerk ook voor allerlei concerten kan worden ingezet. Zo ja dan extra toiletten etc. aanbrengen. Hierbij wel bezien of de in dit geval te maken kosten opwegen tegen de opbrengsten.

Kerkzaaltje naast de sacristie bij ernstige kou gebruiken ten behoeve van de eucharistieviering.

Bezien of op termijn medegebruik van de kerk door de PKN gemeente tot de mogelijkheden behoort

Kijken naar de huurcontracten en de wijze waarop wordt verhuurd. de contracten zodanig aanpassen, dat er geen onduidelijkheden kunnen ontstaan over de interpretatie van het contract.

## **Heilige Gerardus Majella te Barger Oosterveld**

### Conclusie

De vitaliteit van de locatie is niet goed. Er is geen functionerende locatieraad. Slechts een persoon die zich bezig houdt met de gebouwen en het kerkhof/bos. Een zeer zorgelijke situatie, die op korte termijn dringend om een revitalisering van de locatie vraagt teneinde drastische ingrepen te voorkomen.

### Suggesties

Pastorie, horizontaal splitsen. Boven een of twee goed verhuurbaar appartement maken en beneden ombouwen tot centrale administratie, vergaderruimte/kerkdiensten, die eventueel op termijn ook als appartement in gebruik kan worden genomen.

De woning, Splitting 144, verkopen en de opbrengst gebruiken ten behoeve de ombouw van de pastorie tot appartementen, centrale administratie, vergaderruimte/kerkdiensten.

Het pand Splitting 143 op termijn afstoten/amoveren. Bezien of op het vrijkomende terrein een “knarrenhofje” kan worden gerealiseerd. Het huurcontract met de begrafenisvereniging HBS op korte termijn bespreken.

# Hoofdstuk 11

## Eindconclusies/Aanbevelingen/Adviezen met betrekking tot het gebouwenbeheer

Het is van belang om toekomstgericht te investeren in de vitaliteit van de gemeenschap en de gemeenschapsopbouw en hierbij de mensen in de lokale gemeenschap aanzetten tot convergentie, waarbij toegewerkt wordt naar een hechte Goede Herder Parochiegemeenschap. Het vermogen om dit te realiseren/doen is thans nog aanwezig om hiervoor een onafhankelijk persoon op parttime basis in te zetten.

Bewerkstellig dat de individuele locaties niet langer los van elkaar functioneren, maar toegewerkt wordt naar een parochiële gemeenschap, waarbij zoveel als mogelijk centraal wordt samengewerkt en alleen iets per locatie organiseren, wanneer dit lokaal beter kan.

Als locatieraad/parochiebestuur niet willen optreden als vastgoedbeheerder. Het is belangrijk dat in de toekomst wordt geïnvesteerd in de gemeenschap en de gemeenschapsopbouw nu dit nog kan. Het mag geen doel op zich zijn om het vermogen/bezit koste wat kost in stand te houden c.q. te behouden, wanneer de kans bestaat, dat deze op termijn door teruglopende opbrengsten en verplichte wettelijke investeringen, een blok aan het been gaan worden. Derhalve zoveel als mogelijk niet religieuze gebouwen afstoten.

De afgesloten huurcontracten door de diverse locaties en daarbij gehanteerde voorwaarden centraal gaan regelen met eenduidige- en afdwingbare voorwaarden. Bij verkoop tijdig de huurcontracten opzeggen.

Gelet op de wet- en regelgeving en de daarbij behorende administratie voor begraafplaatsen, is het dringend gewenst om op korte termijn een nadere samenwerking tussen de begraafplaats te bevorderen, om de uitvoering van deze taak niet in het geding te laten komen. Beide begraafplaatsen moeten voor alle parochianen van de Goede Herder Parochie en eventueel derden worden opengesteld.

Veel ruimten worden gebruikt, omdat de ruimte er is. Veelal is dit niet doelmatig. Het doelmatiger/ multidisciplinair gebruik van ruimten dient voorop te staan. Dit levert minder gebruikskosten op leidt mogelijkheden tot een andere exploitatie/verhuur/gebruik/verkoop van een dergelijke ruimten.

Gemiddeld worden in het weekend de kerkdiensten tussen de 160 en 200 parochianen bezocht. Dit komt neer op 40 tot 50 parochianen per kerk, terwijl alle vier de kerken voldoende capaciteit hebben om de 200 parochianen te ontvangen. Gelet op de demografische ontwikkelingen met dien ten gevolge afnemend kerkbezoek, vrijwilligers en inkomsten en voorzienbare investeringen (energie eisen) en de geografische ligging/spreiding van de kerken over het werkgebied:

1. De St. Franciscuskerk zodra mogelijk te sluiten
2. de Gerardus Majellakerk op basis van de monumentale status, de aanwezigheid van een kerkhof en de Gerardusprocessie voorshands open houden onder voorwaarde dat er voldoende vrijwilligers zijn.

De definitieve besluitvorming van sluiting van kerken, de looptijd van herontwikkelingen van ter zake dienende projecten vergt veel tijd en geduld, omdat dit zorgvuldig dient te geschieden. Deze besluiten zijn onderhevig aan raadpleging/inspraak van de parochianen. Waarna het Bisdom haar goedkeuring aan het besluit moet verlenen. Bij kerksluiting moet het Bisdom besluiten om de kerk aan de eredienst te onttrekken en dat deze teruggebracht kan worden tot een profaan niet onwaardig gebruik. Daarna is overleg met het Bisdom, de burgerlijke gemeente en overige instanties noodzakelijk op welke wijze het gebouw een profaan en niet onwaardige herbestemming kan krijgen. Dit proces vergt minimaal tussen de 4 en 8 jaar om tot een afronding te komen. Kortom tijdige besluitvorming over kerksluitingen is noodzakelijk om niet door het afnemend kerkbezoek en gebrek aan vrijwilligers te worden ingehaald.



# Bijlagen

A. Parochie geschiedenis

B. Sociale kaart Goede Herder Parochie

C. Diagram

D. Parochiestatistiek 2015 – 2021

E. CBS levensverwachtingscijfer

F. BRIM beschikking OLV Onbevlekt Ontvangen Erica

G. BRIM beschikking Heilige Gerardus Majella

H. Kadastrale gegevens Pauluskerk

I-J. Kadastrale gegevens St Franciscus

K. Kadastrale gegevens OLV Onbevlekt Ontvangen Erica

L. Kadastrale gegevens Heilige Gerardus Majella

M. Kadastrale gegevens Slenerbrink / de Vlaspit

N-O. Algemeen

1. Onderhoudsbeheersplannen
  - Pauluskerk
  - St Franciscuskerk
  - OLV Onbevlekt Ontvangen Kerk
  - Heilige Gerardus Majellakerk
2. Notitie Gebouwenbeleid Bisdom Groningen – Leeuwarden augustus 2021
3. Normatief Begroten in het Bisdom Groningen – Leeuwarden
4. Gegevens Kaski
5. WOZ gegevens gemeente Emmen

